

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

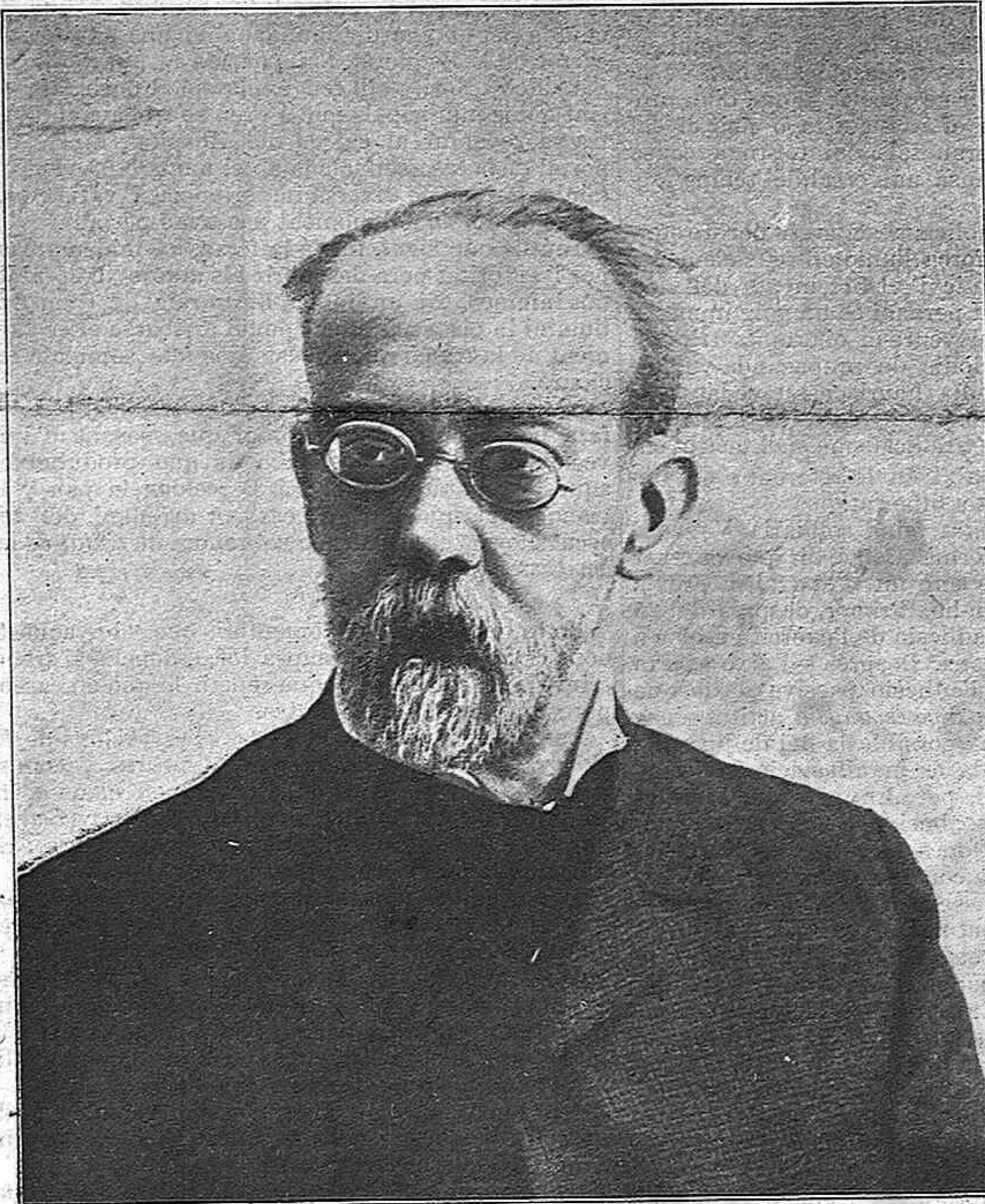
ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagossi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

Valencia, 20 Desembre. — Enterro de Alfred Calderón

ALFRED CALDERÓN

El partit republicà d'Espanya està de dol. Dol fondo y amàrguissim, que no pot simbolizar-se ab un trós de crespó negre, perque es dol que surt de l'ànima y que al brollar pels llabis se desborda en tristes lamentacions, pocas vegadas tan generals ni tan sinceras.

Alfred Calderón, el portentós periodista, l'admirable pensador, el mestre de l'actual generació republicana, ha mort!... Ja may més d'aquell cervell privilegiat no sortirà la llum que ab resplandors de veritat y de justicia iluminava els més intrincats problemes; ja may més l'apòstol de la Democracia tornarà a alentir à la joventut, senyalant-li ab ènèrgich gesto el camí del progrés y dihent-li per ahònt se va à la pau universal y à la redempció dels pobles.

Ha mort l'home just, el clarivident, el perfecte entre 'ls perfectes. Per sempre més sa boca restarà muda; eternament sa ploma quedarà immòbil. ¡Qui na perdua pel partit republicà espanyol!

* *

Escriptor elegant al mateix temps que vigorós, sos articles son models insuperables de diafanitat, de pureza y de lògica. No hi hagué qüestió qu'ell no tots, y de tots se revelà coneixedor documentat y sempre seré y imparcialíssim.

Tota la premsa de la península y d'Amèrica qu'en espanyol s'escriví s'ha honrat publicant els fruits de la seva intel·ligència poderosa, y cap exageració hi haurà en afirmar que l'Alfred Calderón tin-

gué tants admiradors com lectors.

Malalt, rendit físicament per una labor que sols un gegant intel·lectual es capàs de realitzar, fa algunes senmanas va traslladarse à Valencia, buscant en la benignitat d'aquell clima y en el carinyo d'aquells bons republicans lenitiu als seus sufriments, si may interromputs, sempre soportats amb brava entesa.

Allí l'ha sorprès la mort. El dijous, 19 de Desembre, à las 8 de la nit, s'extingí en la ciutat de les flors aquella intel·ligència maravillosa y exhalà el darrer suspir aquell cor tan gran com la intel·ligència à qui servia.

L'enterro, verificat l'endemà, fou una imponent manifestació de dol y de simpatia y una hermosa glorificació del noble publicista republicà, à la qual, sense excepció de classes ni de partits, va associar-s'hi tot Valencia.

LA CAMPANA DE GRACIA, al dedicar aquestes breus línies à la memòria del genial escriptor, no sols orgull d'Espanya sinó honra del gènere humà, envia à la seva filla la expressió del seu intens sentiment.

L'atahut que guarda el cadavre del gran periodista es tret de la casa mortuoria en brassos dels caixistas d'El Mercantil Valenciano.

La comitiva fúnebre, al passar per la Gran Vía.

LA SENMANA

MIRADA baix un punt de vista general, un fet, rodejat de àurees fulguracions, ombla ell sol tota la història d'aquesta senmana espanyola: la rifa de Madrid.

Abandonantse à la corrent en lloc de intentar contenirla y faltant al seu deber, que la obliga à combatre els vícis socials en qualsevol forma que s'presentin, la premsa, durant aquests dies, no ha sapigut parlar d'altra cosa que de la ditxosa loteria de Nadal y dels diversos incidents que ab ella's relacionan.

A horas d'ara, els que hajin tingut la paciència de llegir diaris, ja ho saben tot. Qui ha tret la grossa, ahònt ha cayut la segona, com s'ha repartit la tercera, lo que va succeirli à un sabater que tenia una participació en la quartà, l' hora precisa en que va ser venut el bitllet de la quinta...

S'ha publicat el retrato del posseidor del número 2,048; s'ha referit ab tots els seus pèls y senyals la cara que feya el noi del Hospici de Madrid que cantà la xifra dels sis milions... ¡Qué més!... Fins s'han cursat telegramas de varis capitals protestant contra la extraña sort que aquest sorteig ha tingut Catalunya y apuntant vagament la sospita de si la Providència—la Providència dels jugadors—s'ha fet solidaria...

DILLUNS, DIA 30

SORTIRÀ L' ALMANACH

de CAMPANA DE GRACIA

LA Valdrà, com sempre, 2 ralets

Quina llàstima que l' Gobern no pugui organizar una rifa com la de Nadal cada vuit dies!

Atrafegada la gent ab tan interessant assumpt, ningú tindria temps pera conspirar ni pera ocuparse de res més y la governació del Estat vindria á resultar la més cómoda y senzilla de las feynas.

[Pobra Espanya!...]

Y... prou. No haventhi més assumptos de que tractar, després de despedirnos ab verdadera satisfacció del funest any 1907, que ab tota precipitació deu estar arreglantse la maleta, posém ayut punt á aquesta ràpida ullada, no sense desitjar als amables lectors de LA CAMPANA un felis any 1908.

PIF-PAF

Las bombas de Barcelona

E'n pot parlar?... A mí, d' aquelles alturas, bé'm sembla que se'n deu parlar; pero jo soch sol y no se m' encomanan las epidemias espirituals que sovint passan per estat d' opinió; quan el poble's torna turbá y la gent pert el judici pera seguir al més cridaner ó pera deturarse darrera del més prudent. ¿Tenir alguna epidemia d' aqueixas á Barcelona? A mí m' sembla que sí, y sospito que al que no està malalt de la mateixa malaltia que 'ls altres se l' han de mirar de qu'à ull els metjes, que no'n traurán cap visita, y fins els malalts, que no volen destorbs á la videta que s' han arreglat. Me sembla qu'à Barcelona la videta—la videta mental, naturalment—no creix d'ferent, expontànea, com una vida veritable, sino que s' porta á dins, de la mateixa manera que s' porta la roba á fora, calcada d'un figur, quan no s' ha comprat al basar, bò y feta per un cos imaginari que té de ser el cos de tothom. Sent aixíis m' expliqui la coacció palessa á las manifestacions de l' opinió pública—diaris y discursos—que s' repeixeixen punt per punt en pocas direccions; casi sempre en dugas contraries. Jo las sento ben netas aqueixas manifestacions—jaquí l' ayre es tan prim!—y'm fan l' efecte del coros al unison del teatre grec; l' estrofa, de dreta á esquerra, l' antistrofa, d' esquerra á dreta; para la p' l' èpode, y tornemhi. Lo qu' es que'l coro no ha portat may l' acció.

Si'm volgessiu deixar fer de personatje... ¡Oh! un personatje petit; el pròlech, que no serveix més que pera anunciar el drama; com si diguessim el porter del prosceni. Trobarei que desafin, es clar; com m' estich tan lluny, no veig al director...

Y bé, donchs, prou circunloquis. Parlem de las bombas! Jo, honradament, assedegat de justicia misericordiosa, sense hábit de cap confraría, vull dir la meva veritat. Ja 'm figuro qu' uns quants, potser molts, desgraciats haurán reparat la dissonancia de las meves paraules, desde l' comensament, ab el tó obligatori. ¡Vésl! Quina manera de sentir,—perque estos son moments de sentir, no de pensar—quina manera de tractar dels atentats infames que sublevan á las ànimes més mansas!

Jo us demano que m' dispense la contravenció. No 'n faig ara de periodista, y no puch aprofitar els paquets que s' guardan á las imprentas pera servirsen á cada suceso. No 'n tinch de frasses de basar, ni 'n he tingut may. ¡Y á fé que n' he vistos de patiments! He vist sondar una ferida de bal, al pit d' una dona qu' inglejava l' encerat del llit operatori. He vist pantejar un home, mort en vida, que li queya el cervell per un esborranch del costat esquer del crani. He vist un minyó ametrallat al ventre y á las cuixas per la bomba de la Plaça Real, quan encara quèyan vidres trossejats de las botigas y l' esglay feya un silenci formidable. N' he vistos d' operacions cruentas y d' agonias... May m' han acudit las paraules que potser ara trobeu á faltar. Compadir, acompanyar á patir, s' explica sense paraules; es una efusió inefable de tota l' ànima que voldria donar sa vitalitat. Y quan se comprén l' impossibilitat y l' inutilitat del sacrifici, se blasfeme de vegadas. A las imprentas no n' hi ha de paquets de blasfemias.

Pobres víctimas de las bombas! Pobres víctimas de qualsevol altre assassinat, sigui fet ab l'arma que s' vulgui! Creyeume, que si 'ns fixém en totes las víctimas ignocentes,—á cada hora, á cada minut se'n fan—la compassió ens guiará pel camí de la justicia. Ecls creyents en un Deu omnipotent, quan un flagell els atribola, y's veuen vells sense l' bras d' un fill que 'ls sostingui, ó bé á la plenitud del viure sense la dona que 'ls feya soportable l' infortuni, empobrits soptadament, sense casa, sense pà, llavoras acceptar el càstic que l' omnipotència divina els hi hauria perdonat si hagués volgut, y fan exàmen de conciencia. Ecls cristians ho predican, al menos, així. Si no ho fan, per qué no els ho hem d'enseñar els que prescindim de tota sanció supernatural pera la nostra conducta? Si l' fés tothom l' exàmen de conciencia, si tothom sentís la contricció y la cridés davant de Deu ó davant dels homes, segurament els delictes de sanch minvarian depressa, depressa, reduïts als accesos de bojeria, que ja son un tant per cent molt important dels qu' ara perseguixen els tribunals.

Si que minvarian, perque l' criminal se quedaria isolat avans del crim, y molta més vegadas qu' ara s' quedaria desarmat al volgut matar. Complicits actives no n' hi ha casi may, no; lo que hi ha son fugidas de cobarts que han perdut el caràcter transigint ab l' iniquitat, y de desesperats que han perdit el sentit moral, perque tant se val per ells viure com morir.

Així la campan els bojos que posan bombas á las escaletes pera que matin al primer que passi; á sa mare, al jornaler que se'n torna á casa, á la criatura que juga á l' acera. A la causa qu' aquests bojos diuen defensar, no us hi fiqueu. Se n' han tirat moltes de bombas en nom de moltes causas, pero de remey per acabarlas no més n' hi ha hagut un: la justicia cada dia més extesa, cada dia més purificada. El nacionalisme tirava bombas per més dels fenians á Irlanda y á Inglaterra. Nacionalista era l'

comte Felice Orsini, que llenys dugas bombas al vestibul de l' Ópera de París en 1858, quan hi anava á entrar Napoleón III, y va fer morts y ferits. Un nacionalista, que sigueu després President del Consell de ministres, en Francisco Crispí, enviava per aquell temps receptas de bombas á sos amics de Catania. Ab major llibertat vingué més justicia, y las bombas no serviren sino per atentats de lluny en lluny. Bombas se tiran á Russia, perque encare no han volgut posarhi remey. Y als temps passats, quan no s' coneixien els explosius, se buscaven tota mena d' armes pera las matans, en nom d' una ciutat, en nom d' un senyor ó en nom de Deu. Las cristianats militants devallant als carrers d' Alexandria degollant y cremant. De l' immensa Constantinopla, de sos temples, sos palau, sos biblioteques, no'n deixaren res. Y 's deyan cristians. Això ja es el passat.

Las bombas de Barcelona, pera mí, son las acaballades dels de lo qu' era apassionada y perenne guerra civil. Considerieu que hem passat centurias barallantnos, ab episodis d' una bestialitat ferotge. L' Europa indignada ens va enviar la missió de lord Elliott pera que acabessim de fusellar donas y presoners. L' ignominia no'n va curar, perque no era de fora d' ahont havia de venir l' remey.

Darrera de las guerras la Revolució, darrera la Revolució els pronunciaments, qu' eran com á revolucionetas bordas; darrera de l' organització política incapàs de fer revolucions, el moti y las corredissas davant de la guardia civil; qu' es l' última degeneració del alsament popular.

Duran els atentats esgarrofoses perque aném en darrerits de carácter y de justicia, com n' anavam endarrerits quan s' havia de venir á Espanya pera veure una guerra civil, y de la guerra civil n' es la bomba l' última degeneració.

MAGI PONS

Vilanoveta d' Escornalbou.

ROMANSO VELL

QUE AVUY, DEGUT Á LAS CIRCUNSTANCIAS, SEMBLA NOU

I

—Si jo tragüés la primera! deya tot sovint en Blay. —Si jo vejés entrá á casa aquella barbaritat de mils pessets que forman el premi gros de Nadal.... —Qué'n seria jo llavoras de felis!... Prou traballar, prou estalvis, prou miserias... Soberbiament instalat en un bon pis del Ensanche, vestit de panyo del car, calsat ab sabates rossas, gran corbata, barret alt y á la cartera cent duros pels cassos més apremiants, la vida que jo'm daria, estimadíssims companys!... —Menjar?... Lo millor de plassa: ilus, faysans, capons trufats, perdixs, torts, pinys d' Amèrica... —Beure?... A tot pasto xampany, els dijous *Lácrima Christi* y els diumenges vell Tokay.

—A peu?... May més hi anirà. Res de cotxes ni cabells: compraria un automòbil Dion-Bouton ó Panhard, y l'vinga kilometrades á tota velocitat, mal' cada vintícinch passos deixés extés á balles! —Ay, si jo tragüés la rifa! —Ay, si la tragüés, germans!

II

Fa dos anys que la va treure y ara acaba el pobre Blay de cridá al metge.

—Qué passa? —Pues... que 'm trobo aclaparat y no entenç per qué.— El galeno,

que l' coneix de molt avans que li toqués la primera, somriu ab benignitat y li diu:

—Lo que li passa es lo que ja temps atrás vaig tenir l' honor de dir-li: Vosté—y no s' ho prengui á mal-pateix de risits crònics: la sort li ha malmés el cap, el cap li ha espatlletat l' estòmach, y aquí té vosté explicat el procés de sa dolència.

—No obstant... —Si hi ha remey? ¡Cái! L' home que cambia de sopte d' un modo tan radical les sanas costums antigues, se'n va prompte á can Pistrans.

Aquesta vida de príncep, aquests rics capons trufats, aquestes rojas llagostas y aquests tragos de xampany, son, sense l' més petit dupte, els que l' han desbaratat.

—Sent així, qué m' aconsella?

—Per darli consells es tart: no hi ha més que fastidiar-se y esperar lo que vindrà.

Quan el metge sort del quart,

—Ay de mi!—murmura en Blay: —Vet' aquí las consequencies de la sort que 'm va tocar!

Ambiciosos i contemplusí en el meu pobre mirall! No 's envejeu, né, al contrari, planyeulos als desgraciats als qui toca la primera de la rifa de Nadal!...

(L' objecte d' aquest romanso, com ja podeu suposar, no es altre que sembla el pànic entre 'ls felissos mortals que 'l dilluns la varen treure.

Ja que la sort els ha anat

á enriquir de cop y volta, colocantlos ab un salt per damunt de tots nosaltres,

ique rabihin!... No fos cas que després d' haverla treta se'n acudís bromear sobre la trista penuria dels que no han tret. Per lo tant...)

—No 's envejeu, né, al contrari; planyeulos als desgraciats als qui toca la primera de la rifa de Nadal!...

C. GUMÀ

ANY QUE MOR I ANY QUE NEIX

N' any és passat. Un any va a començar. I és dolç, en aquestes parades de ruta, per artificials i arbitraris que sien, girar la vista enrera pera contemplar el camí fet, adreçar bé la vista envant pera desviar el camí d'ont ens apropem.

Dues fases té la nostra actual acció: som republicans, per essència; som solidaris, per accident.

La nostra tasca republicana ha estat, darreraament, tasca de selecció. Però ha estat al mateix temps augmentació de les nostres fileres; ja que si per una banda se'n són segregats els elements que, en casos de prova, se mostraren, no ja indiferents a la libertat, sinó hostils a ella, per altres part ens hem confosos a la fi amb aquells republicans que procedien del catalanisme i que un lamentable malentès mantenía alluny de nosaltres. El primitiu radicalisme d'aquests esperits va manifestar-se en sentit de la terra catalana, és dir, extremant l'ideal nacionista. Avui combaten, junts amb nosaltres, am més vigor que mai s'haja combatut, per la democracia, per la república, pel laicisme. La radicalitat que ahir era sola, pera ells, nacional, és avui també política; demà serà, ademés, social. Ahir sentiren l' exaltació del sentiment manifestar-se sola per la llibertat de Catalunya; ja és un bell aspecte; avui la revelen per la llibertat plena de l'individu, per l'exclusivitat del poder civil, per l'íntegra i completa sobirania del poble; encara és més bell aspecte; demà la mostraran per l'emancipació definitiva dels obrers, per l'integració dels proletaris en el gran bloc del domini popular, de la magestat pública. I això completarà l'universalitat absoluta de la nostra escola (no vui dir-ne partit); ja que d'un problema particular, com el catalanista o fins el del règim espanyol, n'hauran feta del tot una causa cosmopolita, la gran causa universal del temps present.

La nostra tasca republicana actual té per refermar cada dia am més força l'unió entre els elements del republicanisme antic i els elements del nou republicanisme català. I pera mi és un goig immens, deixeu-ho dir ara, el veure-m oberta la tribuna d'aquest ja gloriós periòdic de propaganda vulgar, que altre temps tal volta hauria estat vedat a la naturalesa especialíssima del radicalisme men; i ningú dubtarà que aquell radicalisme sia'l més avençat dels radicalismes, així en lo referent a Catalunya, com en lo referent a llibertat.

Passem ara a la nostra feina solidaria. Vet-aquí un altre bloc. Com se formà? Convé dir que va esser concentració de forces enfront d'una altra previa concentració. Recordem-ho. Primer, després del 25 de novembre, vingué l'adhesió de l'exèrcit en bloc a la guarnició de Barcelona. Després —i això encara era molt més greu—, l'adhesió passiva de lo que podríem anomenar l'*Espanya espanyola*, actitud sense la qual no hauria estat possible la llei de jurisdiccions. La coacció armada és manifestació de l'espírit de cos. No s'oblidi, per altra part, qu'el militarisme és l'intervenció abusiva d'un petit Estat, l'exèrcit, dins l'Estat. Doncs nosaltres, és dir, Catalunya, responiem per la concreció d'un altre Estat, el nostre, no ja de classe o casta, sinó plenament nacional, i per tant natural, davant l'Estat que's feia solidari de les pretensions indicades al Còs Legislatiu. Solidaritat per solidaritat. El partit liberal espanyol, deplorable partit, se solidarisa am pretensions dictatorials, pretorianes, antiliberal; és dir, acceptava una representació evidentment coactiva, regressiva. Nosaltres acceptavem la solidarització am forces de procedència conservativa o regressiva en favor de la llibertat. Es clara la contraposició de les dues actituts!

Hi ha una paraula fortament designativa que no s'és aplicada mai a la qüestió catalana; és la paraula revolució. Es arribat el moment de dir: *Revolució catalana*. Perquè una revolució no és un moti, ni és una sublevació momentània i passatgera: és un període de subversió, amb altes i baixes, una era de ràpida tranzició, en qu'els valors polítics se trasmuten, els conceptes se desvirtuen i renoven, les idees dominants cauen com a ídols i cedeixen el lloc a les idees proscriutes. No és això l'actual època de Catalunya? I com tota revolució (a diferència dels pronunciaments) és natural que topi no sols am l'Estat contra qui actua, sinó am les forces que defensen i sostenen aqueix Estat, és naturalíssima la conflació de les dues entitats en lluita.

Ara bé: la nostra tasca solidaria té dos fins, com és sabut; l'immediat: derogació de la llei tirànica; el mediàt: l'autonomia de Catalunya. I si aquest és un fi de llibertat nacional, l'altre és un fi de llibertat política; ho vui repetir pera que tots aquells que han vist en la nostra unió amb elements d'extrema dreta un argument contra'l nostre radicalisme, vegin que són aquells elements els que vénen a nosaltres, ja que la lluita nostra contra la llei de jurisdiccions és obra, per excel·lència, de llibertat, civilitat i democràcia.

Un any novell va a obrir-se davant nosaltres. I si volieu, imaginant un bell calendari nou segons la tradició republicana, si volieu comptar des dels 20 de maig de 1906 una era nova, diríem que dins aquest any 1908 de l'era antiga, s'iniciarà l'any III de la Solidaritat, en un esplèndid matí de Floreal... —No imagineu, poetes, tot aqueix almanac, amb els seus mesos noblement sonors, de riques desinen-

cies, i les seves Festes de commemoració, 21 d'abril 20 de maig, 25 de novembre, i el remanent de les seves catalanides, com se digné un dia *sans-cultordes*? —I ara, permeteu qu'el vostre amic endreci ja desde avui una salutació d'avenç, una escomesa profètica, a les futures glories catalanes, a les futures glories republicanes, a les futures glories obreres d'aquest any 1908, plè encara de virginals secrets.

GABRIEL ALOMAR

SUSCRIPCIÓ A FAVOR DE LA FILLA DE DON JOSEPH NAKENS

Quota única individual, 10 céntims

Suma anterior. 21'10

A. M. Brú.—José Bonet de Tormes.—Cinch de familia, 50.—F. V.—E. D.—P. M.—Asencio Juan.—Antonio Santos.—Miquel Santané.—Montblanch.—Isidro Giné, de id.—José Riera, de id.—Pere Blanch.—Bonaventura Pedreny.—Agustí Rié, de id.—Joan Trinx.—Joseph Serra.—R. R.—J. Robert P.—Onze catalans, pts. 1'10.—Jaime Vives.—Miquela Vives.—Josep Vives.—Jaime Vives, fill.—Ernesto Vives.—Domingo Vives Puig.—Manuela Grinó.—José Vallespi.—Jaime Jordi.—Gerónimo Sastre.—José Sastre.—Carmen Sagarrá.—Carmen Sastre.—José Solé.—José Nogués.—Josep Borrell.—Manuel Amador.—Francisco Soles.—Tomás Ripoll.—Victor Sastre.—José Nicolás.—Manuel Sales.—José Sastre.—José Moreno.—Tomas Sastre.—Francisco Grinó.—Tomas Sastre.—Joaquin Sales.—José Ripoll.—José Ripoll Costa.—S. F.—E. C.—M. F.—L. C.—L. C.—N. S. M. C.—F. C.—A. Carné.—L. Hernández.—Un católico.—N. Rama.—F. Querol.—D. M. Casals.—L. F. Deza.—Aguilera.—E. Pi Fani.—Aben Mirat.—Un Misantrop.—F. Itram.—Deu obrers de La Maquinista, pts. 1.—Cinch germans, 0'50.—Joan Coma.—Joseph Picota.—Fransuá García.—Total pesetas 31'50.

tit té el qui pot oferir-se com a model de polítics conseqüents y de periodistes brillants y laboriosos. Tant en el concert, donat á la tarda, com en el banquet, que tingué lloc al vespre, la concurrencia fou numerosa, estançhi representadas molts socis tats pertenixents á la Unió Republicana.

Al final del banquet, á més del obsequiat, qui pronuncià un vibrant discurs, eco sincer del seu agrahiment, varen també fer us de la paraula els Srs. Comorin, Junoy, Cruells y Layret, encomiant tots ells els mèrits del Sr. Roca y Roca y posant de relleu la alta significació que en el partit té la seva figura.

Fou, en suma, una festa verament republicana, que deixarà viu recort en la memòria de tots quants hi varen assistir.

Reunida la minoria del Congrés, baix la presidència del Sr. Azcárate, ha pres varis acorts, dels quals els més interessants son la resolució de continuar activament les gestions en favor del per tothom desitjat indult de D. Joseph Nakens, y l'aplaudiment indefinit de l' Assamblea d' Unió Republicana que durant el present Desembre devia haverse convocat.

Aquest darrer acort ha sigut pres en vista de les contestacions donades per les Juntas provincials á la consulta que sobre tan important extrèm va fersishi.

Si'l senyor D. Agustí Pujol tingüés l'amabilitat de passar per aquesta redacció,—rambla del Mitj, 20—ens proporcionaria el gust de parlar detingudament sobre la carta que d'ell varem rebre l' altre dia.

Aquests dies se discuteix molt sobre la necessitat de formar, definir y donar cohesió á l'esquerra catalana, pera evitar que la gran massa radical de Catalunya que segueix ab entusiasme á la Solidaritat se vegi absorbita per la dreta, en la qual veuen alguns temerosos una hegemonia regressiva.

Tot lo que signifiqui ajuntar voluntats, unificar esforços, unir en tasca profitosa l' impuls dels catalans, mereixerà nostras simpatías y molt especialment tot allò que remarqui y accentue la nota progressiva de l' actual moviment d' opinió.

Pero tinguis en compte que tot lo que's fassi ha d' esser en só de pau y fits els ulls en l' interès de Catalunya, may en só de guerra y ni en apariencia inspirat per gelosias ignorantas ó fràticidas rancunes.

Pot haverhi perfectament en l' actual moviment català dreta y esquerra, pero abduïx tendències deuhen inspirar-se solzament en el bé de Catalunya.

També té'l cos humà bras dret y bras esquerra, pero no pera que's barallin, sino pera que obheixin fidelment els dictats del cervell.

Notas cómicas

—¡Cóm ens miran aquests!
—Aixó demostra que fem cara de gent de bé. Dels sospitosos, may se'n adonan.

—Ja surt l' esperit d' imitació!... Teniu... Perque'l Gobernador ha vist que nosaltres no gastem armes, ara no vol que ningú 'n porti.

MORA DE EBRO, 19 de desembre

La setmana passada fou enterrada en aquesta vila una senyora que, apesar de tenir molts parents, deixà tota sa sortuna al vicari del convent de Mínimas descalzas (uns trenta mil duros) ab lo qual li pagà los molts ratos que en vida li havíen fet companyia, y com siga que 'ls parents se negaren á acompañar á dit vicari (que aquí tothom li diu el gall) en la presidència del dol, v' tenir que anar tot sol en primera fila, escoltant las mil 'pugues que 'l veïnys d' aquesta vila li anaven tirant mentres seguia el seu curs l' enterru; lo que ell escoltava ab molta calma mística, marcant un cert remeneo ab un salero que feya destornillar de riure á tots quants van tenir la sort de veureu. Fins ara el gall havia sigut el símbol de la vigença, pero d' aquí endavant galls com lo nostre serán simbol de pescar herències.

Ab actes com aquests es com se pert la religió, y tingui en conte mal dit gall que d' aquesta feta la seva anima queda molt mal parada, que segons diu l' evangeli «es mes fàcil que pasi un camell pel ull d' una agulla que un rich entra al cel». Ell si que pot dir que li ha tocat la grossa, sense jugar á la de Nadal.

VILASECA, 20 de desembre

Tenim que estar d'enhorabona tots els socis de la simàpica societat de recreo el Fénix pel nombrament de president de la mateixa, que ha recaigut sobre la personalitat del nostre país nomenat «Don Tancredo», persona que creymen incapàs de cumplir el seu càrrec per ser, com es, un absolutista, un obcecado y un fracassat en tots les seves empreses.

No paga la pena per lo poch que val ni sisquera nombrarlo, però podrà ser que sorprengués la bona fe de algun individu, á pesar de que ja 'l coneix tot el poble; ell, segons ha demonstrat en tots els seus actes de la vida, ser sempre acèrrim catalanista, nacionalista y qué sé jo, pero fa un quant temps, y en particular en les últimes eleccions de diputats a Corts, se va tornar canellista, y cal entendre que ningú s'ha 'va escoltar per res, ans al contrari, serví de risa quan anava per les cases á cassar incautes pel vot, fent la contra als solidaris y republicans.

Que tingui cuidado ahont posa els peus, que tot lo que li passa y li passarà li está de perilla, per ser tossut y insubordinat.

ELS ENEMICHS D' ESPANYA

Es una vulgaritat creure que l'actual mobiment de Catalunya va contra Espanya, y fora una tonteria negar que alguns catalans irreflexius senten una barreja d'odi cego y desprecios injustificat envers á Espanya. Uns y altres, tant els molts de Madrid com els poches de Catalunya, parteixen d'una equivocació fonamental, d'una confusió lamentable: creuen que las pandilles de buròcrates qu' enredan l' administració, que malmeten la justícia y que posan trabas á la lliberat dels ciutadans, son Espanya.

Que vulguin créureix així els fabricants d'opinió madrilenya, els pobres intel·lectuals que al llogar la seva ploma s' obligan á seguir la pauta d' ideas que 'ls doan, els cerebells amollats á las drugs ràtolls paralells d' un cartíp del sis; que confonguin Espanya ab els seus interessos quins deuen al actual régime el benestar que disfrutan, la influència que 'ls fa més temuts que respectats y el nom artificialment famós ab qu' enllernan als tontos; que 'ls explotadors, els oligàrcars, els acaparadors de la representació oficial es tapin el ventre ab la bandera espanyola, pera fer creure que van contra Espanya els cops de puny que la opinió conscient els dirigeix al ventre; que 's crequin ésser la nació espanyola els que manan desacordatament y 'ls que abusan de la usurpada facultat de manar, es compren de una manera perfectíssima. L'Espanya actual, la oficial, la que s'enseyya al estranger, la que posan á las Guías, la que surt als diaris, es la qu' 'ells han fet, han vestit y han estrafet, y com que 'l han organitzat á imatge y conveniència seva, es natural que la confonguin ab els mateixos.

També 's comprén un xich, encare que no tant, la confusió dels explotats. Totas las cargas, tots els impostos, tots els abusos y totas las persecucions es fan en nom d'Espanya y el que darrera de la etiqueta espanyola no sap endevinar-hi el ventre de las oligarquies que agaben el nom d'Espanya, confón llàstimosament les coses y agafa odi á la pedra innocent en lloc de revoltar-se contra la mā que la tira.

No, no; puntualisem y aclarim bé las coses. Tractar despectivament á Espanya, á quina gloriosa història tan ha contribuït Catalunya; dir mal de la nació espanyola en defensa de quina lliberat s'ha vessat tantà sanch catalana, es una imbecilitat que fa forsa mal á nostra causa. No confonguem las cosas y aném á la destrucció de tot lo que ha estrafet y desvirtuat á la nostra volguda Espanya, reconstituït la vigorosament ab la forta accentuació y la sana lliberat de totes las nacionalitats que la componen. Fem als espanyols lluiters; y á las agrupacions d' igualadins, ó manresans ó terolesos ó madrilenys, lluiters; y á las rassas catalana, ó aragonesa, ó castellana, lluiters; y sadollats de lliberat, y amos cada hū d' ell y de casa seva, y respectuós tothom ab els altres y la casa dels altres, farém una Espanya forta y volguda y de tots els espanyols.

Y las desferrals de totes las regions que, arreconadas al Madrid oficial, s' emprenen en cubrir ab el nom d'Espanya sus ambicions, sos desacerts y sos abusos, convencenç d'una vegada de que ab sa buya patrioteria, ab sos hipòcritas escarafalls de bordelleria disfressada de verge, ab sus indignacions apallassades ja no poden enganyar á ningú, y que més tart ó més d' hora totas las regions seguiran l'exemple de Catalunya re cobrant arditiament sa voluntat pera imposarla després ab ferma energia.

Y sobrard tot quant vulguin fer y dir pera extra viar á la opinió respecte als sentiments dels catalans envers á Espanya. En mans dels partits turnants, p' tant baix el poder de liberts y conservadors, Espanya ha baixat á un nivell inconcebible, cayent á un extrem que 'ha fet pensar á homes eminentes en sa definitiva desaparició. Els catalans, donchs, que fossin verament enemics d'Espanya, tenen ja un camí ben obert y sense perills pera traballar en contra d'ella fins á lograr sa completa desaparició d' entre las nacions vivas y fins una piadosa esborrada del llibre de l' Historia: quins vulguin fer tasca activa contra Espanya que

abandonin els ideals republicans, que 's deixin de Solidaritat y que vagin á engruixir las filas dels partits monàquics que 's disputan el poder.

A las ordres dels Moret, Maura, Montero Ríos y demés mestres en desastres, fassan bona feyna.

JEPH DE JESUPUS

SECCIO OBRERA

Atavismes

L' any de gracia, qual agonía tenim en aquests moments la sort y'l consol de presenciar, ha sigut excessivament pròdig en catàstrofes; fecunditat de catàstrofes de tots els gèneros, de tots els ordes, y que han afectat y pesan dolorosament sobre totes les classes.

A propòsit d' això, y mal siga agraviant á la egoista cobardia de nostra naturalesa humana, devém haver de reconeixir que 'l cataclisme té una part de simpàtic, y aqueixa part de simpatia que 'l abona, es, no hi ha que donarhi voltas, la olímpica indiferència ab que deixa caure sa terrible y ben armada grapa damunt dela capa dels misers mortals, sense preocupar-se pera res de la condició social de ses víctimas, sense reparar gens ni mica en si els que sucumbeixen son rics ó son pobres.

En aquest particular, la catàstrofe, á la que alguns imbecils, ab un primet barnis de literats, calificant de cega, demostra tenir més intel·ligència y més espiritu de justicia que 'ls homes mateixos, apesar de haver convingut en que 'l home es un ser casi perfecte, el més intel·ligent de la Creació, cosa que seguirà constituint un article de fe, no més que perq' á nosaltres ens dona la gana, mentre no's demostri lo contrari.

He dit que la catàstrofe es més intel·ligent que 'l home, tenint en compte l'esperit de igualtat ab que pose en jochs sas horribles accions y, pera probarlo, no tinc pas necessitat d' emplear els innumerables arguments que 'm venen á mà, sino escullirne dos dels més recents, pera comoditat meva y pera no enfarrigar ab datos el judici dels meus lectors.

Ab un interval de temps de menys d'un mes, entre Novembre y Desembre—prescindint de la multitud de successos semblants ocorreguts en diverses parts del món—dos funestos aconteixements, veraderament terribles, s'han desarrollat en Espanya y Amèrica, respectivament.

Ja podeu figurarvos á quins me refereixo: l' un, el pont de Riudecanyas, que caygué al passar l' expresa de Valencia, fentse bossins el material y trossos els individuos que en ell viatjavan; l' altre, la explosió de grisú que tingué lloc en las minas de carbó de Monongah, á Fairmont (Virginia), en virtut de la qual quedaren enterrats mil obrers, morintne d' ells més de la meitat, segons las primeres notícies, y tots, segons els darrers telegramas.

Abdós successos son espantosament tràgics y sentitament deplorables, perq' en els dos cassos s'han perdut no importa quants vides humanas que, segons aquèstas de qui sigan, perteneixen á la classe social que perteneixen, serán sempre insustituibles en els cors de les persones que les ploran.

Per altre part, la mort, al nivellarlos, consagra á tots els homes. El cadàvre del miner víctima de la copidicia burguesa á Virginia, resulta tan respectable (no més, però tampoc menys) que 'l del milionari aixafat á Cambriols, mirat això desd' el tinh punt de vista en que devém haver de colocarnos pera fer-ho al verdadera imparcialitat de criteri: es dir, desde 'l concepte absolut de humanitat.

Després podríam emplear una serie de consideracions, en altre ordre, que faríen més sensible, infinitament més sensible la pèrdua del màrtir del treball que deixà en la miseria á sos pobres fills y á sa desventurada companyera, que la del opulent banquer que, al morir trossejat, gira una lletra de alguns milions á favor dels seus hereus. Mes la Naturalesa, absoluta y crudel, no se'n preocupa de aquestes petites, y 'ls cataclismes tampoch. En tots els cassos, per ella, 'l home es simplement un producte de la química orgànica, y així mateix tenim el deber de considerarlos nosaltres en la ocasió present si volen s'entendran plassa de ser justos.

Y no obstant—trist es confessarho,—observo ab verdader greu y extranyesa, que aquells mateixos que més interés hauríen de tenir en veurelo d'aquest modo, son, precisament, els que menos s'hi esforsan. Me refereixo als obrers, com ja s'haurá pogut comprendre.

Si, companys. Tenim pretensions d'haver trencat las cadenes de las preocupacions, dels prejudicis; gastém influs de haver donat la clatellada definitiva á las odiosas castas y d'estar en situació propera de acabar ab las classes, y no'ns doném compte del paper tristíssim que representem.

¿Per què? Perque causa horror considerar l'error en que vivim. Perque portem damunt de las espatllas la càrrega més terrible, puig sent la més pena, es també la més dificultosa de llençar. Aqueixa càrrega es 'l atavisme!

Al comentar la catàstrofe de Riudecanyas, molts, moltissims obrers han dit, davant meu, al enterarse de que, aquesta vegada, les víctimas no han sido afortunadament de tercera, segons la deliciosa expressió de un conegut periódich, sino milionaris, molts obrers, repetitxo, han exclamat:

—Are sí que la Empresa las pagará totas plegadas. Ab els milionaris, ab la gent d'upa, ab els poderosos no s'hi pot jugar tan fàcilment.

—Y aqueixa expressió indica un dolorós concepte que 's mereix en ella mateixa la classe treballadora! Aqueixas paraules quedarian justificadas, si la idea que ab elles se posa de manifest, fos, com sembla á primera vista, la de un coneixement exacte dels homes y dels fets. Es dir, la convicció trista, pero exacta, de que 's mesura que va augmentar son capital 'l home, més pot; ó més clar: més valer 'l home té.

Pero, desgraciadament, y encare que sembla absurd, no es pas això.

Lo que en realitat expressan aqueixas paraules, es, ni més ni menos, una confessió muda y tacita, pero eloquent y terrible, de la propia inferioritat.

De la rifa

TERIA

—Pero qué dius, borrango!... ¿Sense pàrser res t' ha tocàt una aproximació á la grossa?

—L' ha treta el vehí del costat mateix de casa... ¿Encare voleu més aproximació?

Un acatament, servil, humiliant, cobart, diguem d'una vegada, á las preeminències que tractém de suprimir; á las preocupacions que volém borrar; als prejudicis dels que tem bocades de voler emancipar-nos, y en virtut de quals preeminències, preocupacions y prejudicis, nosaltres, els que en nostra mà està el poder, tot, reconeixem vergonyosament, sense atrevirnos á confessarho, perq' un fondo de repugnància de la propia condició ens ho impideix, que un grup de senyors destrossats á Cambriols, pesan moltissim més en la balanza de la humanitat que cinqu cents ó mil dels nostres, reventats á Virginia. Es la maleïda, sí, deu vegades maleïda herència del atavisme!

Mentre no abdiquem voluntàriament el dret que encare ens empenyem en tenir á questa herència miserabile, es, no sòls inútil, sino ridícul d'una manera sagnant, el pretindre meréixer el calificatiu de homes lliures.

N. BAS Y SOCIES

REPICHES

Això de la comisió parlamentaria que estudià el projecte de *Lley d' administració local*, no 'ls cab al cap á molts polítics madrilenys y menos encare poden emparrar certos periódichs rutinaris.

Un cuyner s' esforsava en ferlos ho entendre, dient:

—Això es com aquell que cou una patata. En Mau la va arrencar, la comisió la pela y retalla y el Congrés, que té la paella pel manech, la fregirà.

—Y qui se la menjara? van preguntarli.

—Ah, això no ho sé. Segurament que no será el pais.

—Escolta, tú, menut: ¿qué fas pessebre?

—Vaya!

—Ja hi tens els tres reys?

—En el meu n' hi tinc quatre: El que porta l' incens, el que dà l' or en barra, el de la mirra y...

Día aprofitat

—Apuntém: La primera, la tercera y la sexta á Barcelona; dos traballadors morts en unas obras del carrer de Balmes; xoch entre un tranvia y un tren á la carretera de Ribas; explosió de dugas bombas... y res més.

Continúa la recollida d'armas. Lo mateix á Madrid que á Barcelona, la policia no's dedica á altra cosa que á sorprendre *muebles* de totas marcas y cabriles.

Al ministeri de Gobernació diu que haurán de posar botiga d' armer si volen desferse de tanta eyna prohibida, donchs s'elevan á molts centenars de dotzenas els ganivets y revòlvers recullits en pochs días.

Y ara que diguin que en La Cierva no es un ministre de armas tomar.

Diuhen que l' califa de Ujda ha sigut enviat á Orán. El califa de Ujda es home que ab ningú ha simpatizat. Els de Orán estan ben frescos si á cas volen viure en pau; els de Orán, si no's sotmeten, aviat orán de guillar.

L' altre dia l' automóvil-mamá va tornar á sofrir un *xeque*, afortunadament sense altres averías que les materials.

Y en Jackson Veyán, l' insipit autor cómich, que va presenciar l' accident, diu que deya:

—Qué vehículo más afortunado! Siempre *chocal*. Als únichs que no deu xocar segurament aquesta xocant repetició de averías deu ser als que van á dintre.

La policia de Madrid anava aquests días atrafegada buscant un anarquista molt fiero.

Els agents, per confidencias, saben que s' tracta de un rus, pero no tenen altres senyals per procedir á la captura.

Lo que se sab del cert es que així que l' trobin el ficaran á la presó.

Donchs jo, si trobava un rus,

...may dirian qué faría?...
Lo que ab els russos se fa,
al hivern... me l' possaria.

El pressupost de Instrucció ha fet enraonar molt, y de las críticas el senyor San Pedro n' ha sortit com el drap de la cuyna.

El fet es que al ram més necessitat de reformas y milloramientos ens el deixan com aquell qui diu sense camisa.

El minstre s' excusa ab els altres, dicens que s' han gastat ja molts milions y no queda á l' olla ni una sola mandonguilla per la decaiguda Instrucció Pública.

Pero tot instruixen en aquest món. Y els espanyols ja s' van instruixint en una cosa:

En que l' ministres tenen interès en seguir anant á caball de la ignorancia.

Aquell Miquel, advocat fracassat y sense títol, escriben lerrouxaire, no pot de cap de les maneras sortir de la seva trista situació de *mono sabio* de la premsa benaventera y moltkesista, passant grans fatichs per proporcionar-se el *pienso* que necessita per viure.

Las persones caritativas qu' els sobri palla y garrofes, faran una bona obra si l' envien al pobret lletrat pera que pugui passar millor las festas y els seus brams de gana no fassin tanta llástima.

A Burdeos, ab motiu de una huelga d' empleats de las Companyías de gas y electricitat, han estat alguns días completament á las foscas.

Els pobres veihins havian d' anar pels carrers ab la paperina y l' espelma.

Aquesta noticia ens ha omplert de consol. Ens creyam que aixó del obscurantisme era sols patrimoni d' Espanya.

Telegrafian de Liverpool que á las costas de Mersey ha encallat el vapor transatlàntic «Mauritania».

—Encallat el *Mauritania*?
Aixó m' fa molt mala espina.
Quan en Maura se'n entri
ja sé qué dirá: —Mal síntoma!

A Persia han estat aquests días en plena revolució, promoguda pel propi Shá contra el parlament. «Revolució á Persia? Ja sé que succeirà. S' encarirán las persianas.

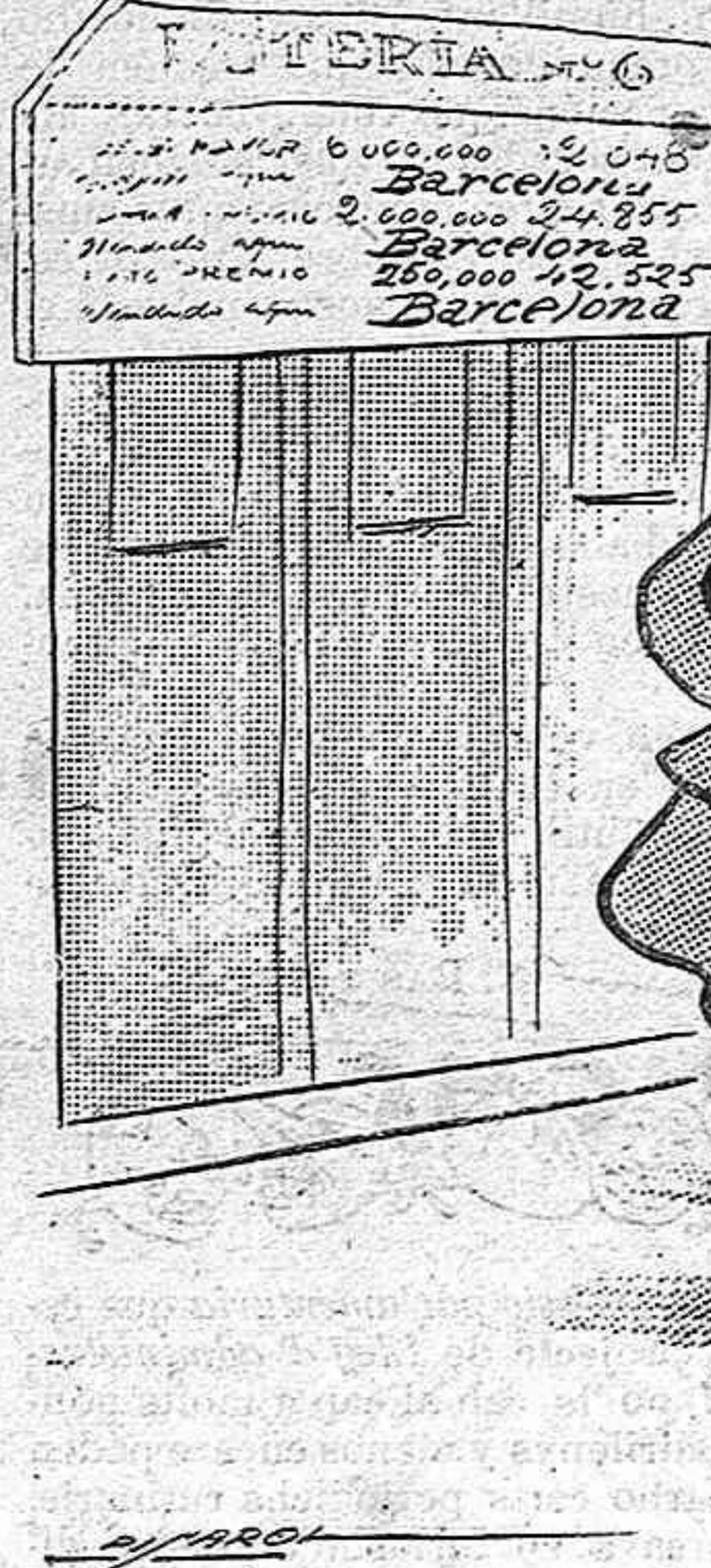
Els successos sagnants han ocorregut á Teherán, y, segons sembla, han indignat de tal modo als ciutadans, que aquells se mostren disposats á tota mena de represalias.

No fóra estrany, donchs, que en un plasso no molt llarg la població de Teherán se sublevés contra l' amo per perill de trencadissa.

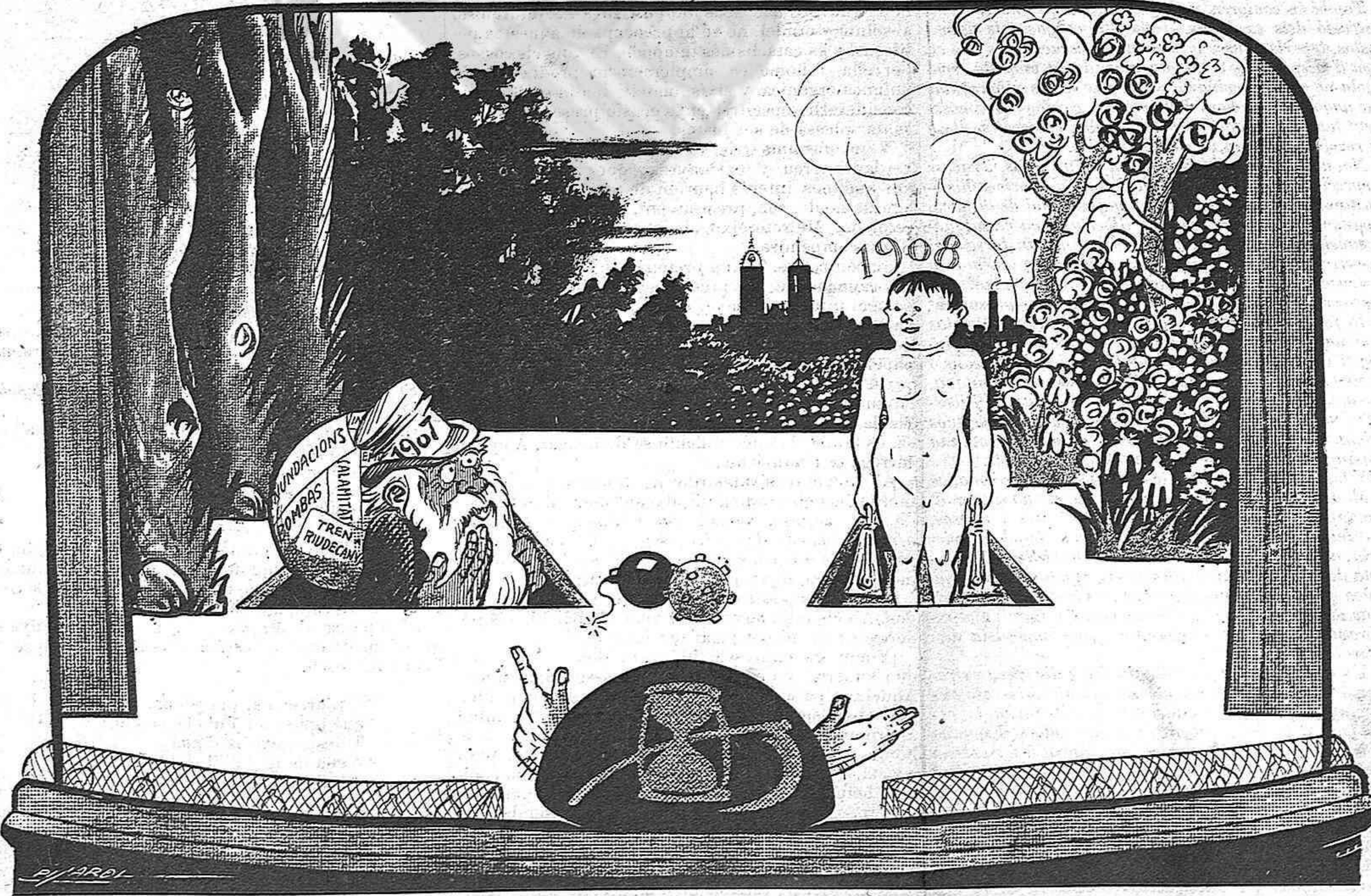
Tenint en compte aixó, s' assegura que l' primer ministre ja li ha dit ab molts modos:

—Cuidado ab els teus súbdits, eh, que te herán una mala partida.
Y ja m' penso lo que l' shá haurá contestat:
—Shá de patir!

Als diputats xixarellos que forman la majoria els veuré tot el sant dia al *buffet* comprant carmelitos.
A un que menjava merenga una cocot li digné:
—Ah, bé... v'et aquí perquè teniu tan dolsa la llenya!

Proba plena

—¿Lo veis? Tres de los gordos de Navidad para Barcelona... ¿Habrá todavía quien dude de que el Gobierno está vendido á esos renacuajos de la Solidaridad?

En el Teatro de la Vida

—Aquell ja ha fet prou funció:
ara toca á un servidó.

1.º XARADA.—Ex tra or di na ri a ment.

2.º ANAGRAMA.—Rafem—Ferma—Fumer—Farem.

3.º TARJETA.—El palacio de cristal.

Han endavant totas ó part de las soluciones del número anterior, els caballers: Josep Bassaganyas, Teslod de C. P., Hipòlit Nadal M., y Joseph Bagues.

XARADA**¡¡LA LLUFA!!**

Nunca es tarde cuando llega,
diu el ditxo, y té ralo;

puig no som tan morts com deya
aqueell *Mister* carriñol.

Farem patria; prou qu' ho diuen
els cap-pares del Congrés:
volémen una Espanya nova
y ho serà ab un dos per tres.

Tindrém industria, energia,
bons serveys, canins vehinals,
ponts d' aquells que no s' ensorran,
grans carreteras, canals,

molta armada, molt exèrcit,
barcos bons per tot arreu

y las potencies en massa
ens vindràns á llep... l' peu.

Vuyts y nous: l' agricultura
tindrà molta protecció;
y en marxa la pedagogía
i quàntia civilisació!

Hu, dos, tres, no hi ha pas dupte;
veurémen l' Espanya florí
y l' emigrats com fan pinyas
per poguer retornar aquí.

A la par tindrém els cambis,
ens pagará ab or el Banc,
el pobre deu cinch, deu quatre,
beurá l' vi cas de franch.

Res de llibres pornogràfics,
res d' inmorals y ofensius,
que no... *Todos somos unos*
d' un moda tan expressiu.

Tot serà pac y armonia;
set per *vuyt*, set per *vuyt*, set
tres-sis-nou... déixemho correr
y ab cinch... cèntims un llonguet.

Total: que la llufa 'ns posan
els governs, fa temps qu' ho sé,
y jo ab aquesta xarada
la poso al lector, també.

ANTON DEL SINGLOT.

ANAGRAMA

Un mossén d' anomenada
per lo molt que sab de tot
dins la tot varen trobarlo
abrazat ab la Leonor.

MOKA SOKA Y C. A.

ROMBO

Substituir els punts per lletras de manera que llegidas vertical y horizontalment, diguin: 1.º ratlla: consonant; 2.º part de la persona; 3.º nom d' home; 4.º nom de dona; 5.º teatre de Barcelona; 6.º nom d' home, y 7.º:

A. ROCA COLL

Caballers: Francisco Carré, Rap y Compañía, P. de Reig, Amadeu Nadal B., Un que estima á una Quimets, Un repastiós embofagat, Ricardo Laffite, Simón Brugat, F. Gabriel, Teslod de C. P., Un vell republicà, Ramon Viñas, S. Serra d' Olot.—No han estat gens afortunats.

Caballers: Miquel Roca, Hipòlit Nadal, J. Moret de Gracia, Dos ressuscitats, C. Pakat Illa.—Deu n' hi d' val mes algo canonada.

Caballer: J. R. S.: El dibuix deixà bastant que desitjar. La noya està desdibujada y el tamboret ahont seu també. Las boinas intencions no hi valen.—R. C. (Pineda): Hi ha un vers que al menos li sobran set silabas. La veritat es que las que aquest té de més als altres las tenen de menos. Y la veritat es que encare que estés bé de midas no tindrás cap condició insertable.—Un que hi va: M' agradaría coneixerla; y si no fos el compromís, li demanaría que m' hi fer de bò. Bromas apart, miraréns de complaire'l.—J. Moret de Gracia: El quadret nadalenç està ben descrit, encare que l' assumpte ha sigut ja tractat variés vegadas; però no ha pogut insertarse degut a que les númeres actuals s' han hagut de adelantar bastant ab motiu de les festas. La demés també entra en cartera, per quan vingui la ocasió propicia.—Flordeneu: El sonet no està mal. Celebro que li torni á picar la musa.—Antoni Alemany: Si la composició té punta, confessé que no li hem sabuda veure. Y fet y fet aquest ball era mes aviat per La Hormiga de Oro que per nosaltres.

ATENCIÓ!

Dissapte, dia 4 de Janer
NÚMERO EXTRAORDINARI

DE

La Campana de Gracia

ANY NOU = ACTUALITATS = ELS REYS

Il·lustració variada.—Text escutllat

8 pàgines * 10 céntims

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C. A.